

Posudek oponenta diplomové práce

Diplomant: David Vavřínska

Téma a rozsah práce: Posuzování vlivů na životní prostředí (EIA, SEA)

Předložená práce má celkový rozsah 96 stran, z toho 86 stran čistého textu. Výklad je rozdělen do čtyř částí věnovaných postupně definici pojmu posuzování vlivů na životní prostředí a souvisejícím principům, mezinárodní a evropské právní úpravě posuzování vlivů na životní prostředí, obecné české právní úpravě posuzování koncepcí a zvláštní právní úpravě posuzování koncepcí upravených stavebním zákonem. Výklad doplňují úvod, závěr, seznamy použitých zkratk a zdrojů (nepřesně označený jako „Použitá literatura“) a povinné přílohy (anglické shrnutí, abstrakty, klíčová slova).

Datum odevzdání práce: 26. března 2013

Aktuálnost (novost) tématu: Téma, které si autor pro svou diplomovou práci zvolil, nelze označit za nové, a to ani ve smyslu „novosti“ samotného institutu posuzování vlivů na životní prostředí, ani ve smyslu zpracování tématu formou diplomové práce. Pokud by se autor zaměřil na tzv. projektové posuzování, tedy posuzování vlivů konkrétních záměrů, váhala bych i s hodnocením tématu jako aktuálního. To se však neděje, autor se zabývá především tzv. strategickým posuzováním, tedy posuzováním vlivů (veřejnoprávních) koncepcí, které za aktuální téma označit lze. Aktuálnost této roviny (formy) posuzování vyplývá jednak z přetrvávajících obtíží při jejím uplatňování v praxi, jednak z nedávných změn právní úpravy posuzování vlivů územně plánovacích koncepcí upravených stavebním zákonem.

Náročnost tématu: Náročnost tématu je možné hodnotit v podobném duchu jako jeho aktuálnost. Pokud by se autor zabýval projektovým posuzováním, označila bych téma za méně náročné, strategické posuzování je však problematikou mnohem složitější, a to jak z hlediska věcného, tak právního. Téma proto hodnotím jako jedno z náročnějších.

Hodnocení práce: Na úvod hodnocení je třeba autora pochválit za pečlivost zpracování. Z práce je zřejmý autorův skutečný zájem o pojednávanou problematiku a jeho zodpovědnost při jejím zpracování. Z hlediska formálního nemám k práci zásadní připomínky. Použitý styl je až na výjimky srozumitelný a v nejlepší slova smyslu čtivý, práce má vzornou úpravu, autor správně cituje a k upřesnění a doplnění výkladu vhodně využívá poznámek pod čarou. Dvě drobné připomínky formálního charakteru směřují jednak k nejednotné formě opakovaných citací týchž odborných sekundárních zdrojů (autor zpravidla používá výraz „citované dílo“, poměrně často však uvádí i úplný odkaz), jednak k označení seznamu použitých zdrojů jako „literatury“ (autor do seznamu zahrnuje i právní předpisy a soudní rozhodnutí). Významnější výtka si pak zaslouží některé chyby z nepozornosti a špatné formulace. Byť se většinou jedná o drobnosti (označení směrnice SEA číslem 2001/42/EHS místo 2001/42/ES na str. 26 či výraz „veřejné zasedání“ místo „veřejné projednání“ na str. 45), v některých případech mohou tyto nepřesnosti ovlivnit věcnou správnost výkladu (tvrzení, že integrované povolení je „[k]rystalicky čistým uplatněním principu prevence“ na str. 7 v kapitole věnované principu komplexní a integrované ochrany či že „[ú]prava zjišťovacího řízení je jedinou konkrétní částí procesu posuzování vlivů na životní prostředí podle StavZ, která je upravená pouze v § 10i odst. 2 EIAZ“ na str. 63). Poslední formální připomínka se týká chybně uvedeného jména doc. Mezříckého v poznámce pod čarou č. 1; na obdobné překlepy je třeba dávat si ve vědecké práci zvlášť velký pozor, neboť komolení jména je vnímáno velmi negativně. Co se týká obsahu práce, začnu se dvěma obecnými připomínkami, či spíše poznámkami. První se týká jistého rozporu mezi názvem práce a jejím obsahem. Je zcela pochopitelné a správné, že autor z velmi široké problematiky posuzování vlivů na životní prostředí vybírá pouze jednu její část (aktuálnější a náročnější, jak již bylo uvedeno výše), domnívám se však, že svou volbu měl zohlednit v názvu práce (např. „Posuzování vlivů na životní

prostředí (se zaměřením na SEA“), případně toto zúžení tématu výslovně uvést a vysvětlit jeho důvody v úvodu práce. Druhou poznámku obecné povahy směřuji k obsahu práce, resp. přesněji k použitým nadpisům jednotlivých kapitol. Při zběžném prostudování obsahu totiž vzniká dojem, že práce – jakkoli logicky strukturovaná – je jen další z povětšinou nijak vědecky přínosných diplomových prací s tradičním členěním výkladu na mezinárodní, evropskou unijní a českou část, založenou především na deskripci právní úpravy, bez výraznější provázanosti výkladu a syntézy nabytých poznatků. Tak tomu ale není, při detailní četbě práce jsem byla velmi mile překvapena střídmostí deskriptivního přístupu a naopak důkladnou analýzou, kritickými postřehy a autorovou schopností vystihnout podstatu problému. Velmi neutrálně zvolenými nadpisy tak autor dle mého názoru sám sobě škodí, alespoň v některých případech se měl pokusit pojmenovat problém již v názvu kapitoly, vyvolal by tím v čtenáři větší zájem si ji přečíst. Z konkrétních poznámek k obsahu práce se omezím na jednu drobnější a jednu zásadní. Autor na několika místech práce zmiňuje význam tzv. principu odbornosti, který dle jeho názoru vyplývá z čl. 12 odst. 2 směrnice SEA a který česká právní úprava naplňuje svěřením posouzení vlivů záměrů a koncepcí autorizovaným osobám. Byť s autorem v zásadě souhlasím, chybí mi v práci zdůraznění dalšího důvodu přenesení posuzování mimo rámec státní správy, kterým je jeho objektivita. Dle mého názoru se jedná o důvod stěžejní, neboť „dostatečnou kvalitu“ posouzení požadovanou směrnicí by bezpochyby mohli zajišťovat i státní úředníci. Na rozdíl od této připomínky, která je spíše tématem k diskusi, směřuji zásadní výtku k označení příslušného úřadu, kterému je předkládán návrh koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí jako „schvalovatele“ (str. 52 a násl.) a následnému tvrzení, že „stanovisko ... vydává posuzovatel“ (str. 54). Zřejmě se jedná o nepřesnost (vzhledem ke kvalitě práce se nepochopení této části právní úpravy autorem nezdá pravděpodobné), nicméně v kontextu zbytku výkladu vytváří zcela mylný dojem, že příslušný úřad (tedy úřad, který vede proces SEA) schvaluje koncepci a stanovisko k ní vydává osoba, která zpracovává vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Použití výrazu (zde již správně) schvalovatel ve výkladu závaznosti stanoviska na str. 55 pak zmatek čtenáře ještě prohloubí. Kromě této části je však výklad přesný a prokazuje detailní autorovu znalost pojednávané problematiky. Velmi kladně hodnotím autorovu snahu o kritickou analýzu (práce je v podstatě založena na posouzení souladu české právní úpravy s úpravou mezinárodní a unijní) a množství konkrétních návrhů *de lege ferenda*.

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace: Přes výše uvedené výtky hodnotím práci jako kvalitní a konstatuji, že plně odpovídá požadavkům kladeným na diplomové práce na Právnické fakultě UK. Proto ji doporučuji k ústní obhajobě s navrženým klasifikačním stupněm **výborně až velmi dobře**.

Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě: Kromě vyjádření k hodnocení práce bych autora v rámci obhajoby požádala o vyjádření k následujícím tématům:

1. Možnost obrany veřejnosti proti vydané územně plánovací dokumentaci v případě porušení zákonných ustanovení týkajících se procesu posuzování vlivů na životní prostředí.
2. Role obcí v procesu SEA.

V Praze dne 24. dubna 2013

.....
JUDr. Karolina Žáková, Ph.D.
oponent diplomové práce